

Šl. 1-50+51/52

DZ 05 SLOVENSKI

SLOVENSKI VESTNIK

CELOVEC
PETEK
5. JAN.
1996

Letnik 51
Štev. 1 (2840)

Cena 10 šil.
Izhaja v Celovcu
Erscheinungsort
Klagenfurt
Verlagspostamt
9020 Klagenfurt
Poštni urad
9020 Celovec
P. b. b.

Enote Nata zasedajo BiH

Kljub izredno slabemu vremenu se program severnoatlantske zveze v Bosni in Hercegovini uresničuje. V dneh okrog novega leta so največji podvig opravili ameriški vojaki v okviru mirovnih sil, saj jim je preko Save uspelo postaviti pontonski most. Brez njega je bil dostop s severne strani nemogoč, kajti vsi mostovi preko Save med Hrvaško in BiH so bili v štiriletni vojni porušeni. Ameriške inženirje je pri postavljanju motila močno narasla reka, poleg tega pa tudi blaten in razmočen teren. Preko mostu se zdaj pomikajo velikanke kolone tankov, oklopnih vozil in transporterjev z vojaško opremo za enoletno bivanje in delovanje enot.

Vojaške enote pa prihajajo tudi z južne strani. Medtem ko avstrijski prostovoljci še nabirajo kondicijo v kasarnah, nemška letala že pristajajo s prvimi kontingenti vojakov v Splitu. Vseh bo kar štiri tisoč. Tudi Italija že dovaža svojo vojsko z ladjami preko Jadrana. Vojaki nekdanjih okupatorjev sedaj torej prihajajo kot varuhi miru.

Prava dejavnost združenih enot naj bi se pričela po 20. januarju. Do tedaj je na programu predvsem nameščanje in postavljanje oporišč ter kontrolnih točk za nadzor v Daytonu sklenjenega miru. Vojske sprtih strani sicer zapuščajo svoje položaje in se umikajo za določene meje, vendar za seboj puščajo razdejanja in pogorišča. Le redki begunci se lahko vrnejo na svoje nekdanje domove, saj jih je velik del izropanih, požganih ali pa celo izbrisanih. Mednarodna skupnost je že sprejela program pomoči za obnovo v višini 580 milijonov dolarjev, kar pa bo zadostovalo komaj za najnujnejše do marca letos.

Za širši program obnove in za to potrebna sredstva naj bi se odločila na mednarodni konferenci spomladi.

Vojaki Nata zagotovo ne bodo imeli lahkega posla. Treba je računati z vse mogočim nagajanjem in oviranjem oblasti in vojsk nekdanjih vojskujočih se strani. Srbi so že prekršili mirovni sporazum, ko so ob umiku iz dela Sarajeva s seboj odvedli 16 muslimanov. Naloge Natovih vojakov pa so tudi izredno nevarne. Odstranjevali naj bi nameščene mine, katerih pa je menda kar od štiri do šest milijonov. Strokovnjaki trdijo, da bo razminiranje Bosne in Hercegovine trajalo tudi do 30 let.

Po sporazumu določeno izročanje vojnih zločincev mednarodnemu sodišču v Haagu se še ni začelo. Tudi s tem bo imela mednarodna skupnost še veliko težav. Srbi in Hrvati o tem še kar molčijo. Radovan Karadžić in general Ratko Mladić sta še na prostosti, prav tako nekateri poveljniki in funkcionarji iz vrst bosanskih Hrvatov. Miloševiću in Tudjmanu se pri tem nič ne mudi, saj bi jima sodni proces proti tem zločincem verjetno lahko škodoval. Vemo namreč, da so mnoge smernice za vojno prihajale iz central v Beogradu in Zagrebu ali pa so bile spodbujene s tihim pristankom in molkom.

J. R.

Zima, zima bela ... - letos je namedlo snega, kot že dolgo leta ne. Veselijo se predvsem otroci in hotelirji, šoferji pa čakajo na pomlad.

Sturm in Olip: bo pogovor mogoč?

V intervjuju za »Republiko« sta predsednika osrednjih slovenskih političnih organizacij, dr. Marjan Sturm za ZSO in Nante Olip za NSKS, povedala svoje mnenje o položaju manjšine v preteklem letu in o upanjih za bodočnost.

Oba predsednika sta pozitivno ocenila praznovanja 50. obletnice konca vojne, 75. obletnice plebiscita in 40. obletnice avstrijske državne pogodbe, saj so privedla do pozitivnih premikov vdeželi. Olip vztraja na zahtevi po zamčenem mandatu v deželnem zboru, pristavlja pa, da nima pristanka strank. Sturm poudarja pomen dobrega sožitja, saj samo for-

malna enakopravnost še ne jamči, da se bodo ljudje pospešeno posluževali slovenskega jezika. Za to je potrebno ustvarjanje dobrega in odprtega vzdušja, da bo ta uporaba samoumevna.

Olip je (prvič po svoji izvolitvi, op. ur.) izrazil pripravljenost za pogovore med ZSO in NSKS. Ti naj bi bili po občnem zboru ZSO 20. januarja. Olip si pričakuje tudi več podpore s strani Avstrije (boljša oskrba z mediji, radijska frekvenca in pa razpravo o zaščitnem zakonu).

Dr. Sturm ugotavlja, da doslej pri NSKS ni bilo pripravljenosti za razpravo o položaju in ključnih

vprašanih manjšine in da skuša NSKS uveljaviti monopolno pozicijo znotraj narodne skupnosti, čeprav gre realnost v drugo smer. Dr. Sturm upa na nov pričetek dialoga med organizacijama. Posebno zadnje volitve bi morale strezneti odgovorne pri NSKS. ZSO je vedno odprta za enakopraven dialog, bo pa vedno proti temu, da bi kdo prisililo ali celo z denunciantstvom v Ljubljani skušal izrinjati del koroških Slovencev.

Od Republike Slovenije pa Olip pričakuje »odločnejšo politiko do Slovencev v zamejstvu«, dr. Sturm pa »upoštevanje pluralizma znotraj slovenske manjšine«.

SPLOVENSKA ZVEZA SLOVENSKI

ORF - 50 let slovenskih sporedov

5. JAN. 1996

44. SLOVENSKI PLES

Petek, 5. 1. 1996, 20.00
Dom sindikatov Celovec
ÖGB-Haus Klagenfurt

Rezervacije miz:
Slovenska prosvetna zveza
0463/51 43 00-20

Big Band
RTV Slovenija
Ansambel Franca Miheliča

Scitla: Oto Peslner, Alenka Godec
Dirigenti: Petar Ugrin

SLOVENIJA Moratorij na gozdove

Na zadnji seji pred božičem je slovenski parlament izglasoval moratorij na vračanje gozdov cerkvi in pa nekdanjim plemiškim veleposestnikom. Predlog za odlog je že spomladi vložila Jelinčičeva Slovenska nacionalna stranka, vendar je bil parlament pri vseh poprejšnjih burnih debatah ob glasovanjih nesklepčen. Na jesenski razpravi pa se je izkazalo, da so zahteve za vrnitev nacionaliziranih gozdov poleg cerkve vložili tudi nekateri v tujini živeči grofje, nekdanji lastniki gozdov na Slovenskem. Največkrat je bil omenjen Thurn Valssasina, ki naj bi dobil vrnjenih kar 3700 hektarjev gozdov v obmejni Mežiški dolini. Na seji parlamenta 19. decembra je predlog za moratorij dobil potrebno število poslanskih glasov. Podprli so ga poslanci liberalne demokracije, združene liste socialdemokratov in nekateri poslanci sredinskih in desnorsredinskih strank. Odlog na vračanje velja za velikost gozdov nad 200 hektarjev, s čimer ne bodo prizadeti mali in srednjeveliki kmetje ter drugi upravičenci, pač pa le veleposestniki.

V času moratorija naj bi preverili in po potrebi tudi spremenili na hitro sprejeti sporni denacionalizacijski zakon iz leta 1991 ter zakon o državljanstvu za tujce, na osnovi katerega tudi grofje segajo po slovenski zemlji.

Diskusije, razstava, volitve

Delovna skupnost narodnih skupnosti v SPÖ si je za leto 1996 zastavila vrsto nalogov, med katere seveda primarno šteje krepitev sožitja v deželi. Po besedah predsednice Ane Blatnikove bo Delovna skupnost nadaljevala v dvojezičnih okrajih in občinah z diskusijskimi večeri »Prepir ločuje - pogovor povezuje«.

Pomemben delovni cilj so občinske volitve v letu 1997, ko naj bi občinske socialdemokratske frakcije uresničile zamisel sožitja in naj bi na vodilna in izgledna mesta postavile tudi slovenske kandidate. Manjšine in EU bojo tematika dveh seminarjev, »srečna pa bi bila«, tako Blatnikova dobesedno, »če bi uspelo na Koroško dobiti razstavo o Wehrmachtu«.

OPOZORILO

Vsa slovenska društva in organizacije opozarjam, da prošnje za finančno podporo v letu 1996 pravočasno do 15. januarja 1996 posredujejo Uradu zveznega kanclerja na Dunaju.

V zvezi s pismom Narodnega sveta koroških Slovencev, ki poziva, naj mu društva in organizacije dostavijo proračune za leto 1996, pripominjam, da to ni potrebno, saj bo svet za slovensko narodnostno skupnost, tako kot v preteklosti, obravnaval vse prošnje, ki bodo prispele v Urad zveznega kanclerja. Pri tem bo upošteval tudi finančne podpore, ki so jih organizacije prejele iz Republike Slovenije.

Usposhtevane bodo le prošnje, ki bodo pravočasno posredovane Uradu zveznega kanclerja!

NASLOV: Bundeskanzleramt, Abteilung V/7, Ballhausplatz 2, 1014 Wien/Dunaj.

Predsednik sosveta dr. Marjan Sturm

POZITIVNI SIGNALI AUSSERWINKLERJA

Finančna podpora Glasbeni šoli

Vse od obstoja slovenske Glasbene šole je znana njena želja in zahteva, da bi jo dežela podprla tako, kot podpira Musikschulwerk.

Dolgoletna pogajanja in pogovori s predstavniki kulturnega referata deželne vlade so se razbili ob vprašanju mesta, ki naj bi ga GS v okviru deželne ustanove imela. Jasno je namreč, da je GS bistvenega pomena za muzično izobrazbo slovenske mladine (in ne samo te) v njenem materinem jeziku in da se Slovenci temu standardu ne bojo odrekli. Dežela naj tudi upošteva, da s svojim delovanjem Glasbena šola bistveno prispeva k široki muzični izobrazbenosti prebivalstva. Ve bolj je prodrlo tudi spoznanje, da se vlada ne more kar tako

meninicebinič in iz zgolj nacionalnih kriterijev izmuzniti iz odgovornosti za glasbeno izobrazbo bistvenega dela mladine.

Slovenci so jasno dali vedeti, da integracija v Musikschulwerk ne sme pomeniti konca Glasbene šole, ampak da je zanje sprejemljiva varianta avtonomije GS v okviru deželne Musikschulwerka.

Kakšna bo res končna oblika sodelovanja ali integracije med Glasbeno šolo in Musikschulwerk, zaenkrat še ni jasno, ker pogovori še tečejo.

Pred božičem sta predsednica Delovne skupnosti narodne skupnosti v SPÖ Ani Blatnik in predsednik Glasbene šole Jožko Hudl javnost seznanila z razveseljivimi dejstvi glede deželne podpore Glasbeni šoli.

Blatnikova je poudarila, da so predvsem signali deželnega kulturnega referenta Michaela Ausserwinklerja zelo obetavni, ki je za prihodnje šolske leto Glasbeni šoli iz sklada za podporo kulturi (Kulturförderungsfonds) odobril milijon šilingov za kritje personalnih stroškov pri Glasbeni šoli. To sicer Glasbene šole docela ne razbremeni finančnega bremena, je pa pomembna podpora, je ugotovila Blatnikova in naglasila zasluge Delovne skupnosti za to podporo. Sploh si je Delovna skupnost narodnih skupnosti v SPÖ zastavila nalogo, da bo Glasbena šola enakopravno in z avtonomijo integrirana v deželno glasbeno šolo.

Franc Wakounig

LIGA ZA ČLOVEŠKE PRAVICE V AVSTRIJI

Poročilo za leto 1995

Avstrijska liga za človeške pravice ugotavlja, da je svet tudi v minulem letu bil v znamenju nasilja, mučenja, sistematične diskriminacije, etničnih čistk, nacionalizma, rasizma in ksenofobije. Prav ti zadnji trije pojavi so se razplamteli tudi v Avstriji, najhuje pa so prizadeli bombni atentati, ki so zahtevali vrsto ranjenih, v Zgornji Borti na Gradiščanskem pa so pred enajstimi meseci bili ubiti štirje Romi.

Avstrija je v prvem letu članstva v EU sodelovala pri mednarodnih komisijah za nadzorovanje človeških pravic in se zavzema za splošno odpravo smrtnih kazni, ki je še vedno veljavna v 96 državah Združenih narodov (od 185). V minulem letu so smrtno kazen odpravile Južna Afrika in Poljska; Moldavija, Makedonija in Ukrajina jo nameravajo odpraviti, medtem ko se Slovaška zavzema za njeno ponovno vpeljavo(!). Avstrijska liga ugotavlja, da je uresničevanje človeških pravic brez odprave smrtnih kazni nemogoče.

Liga tudi ostro obsoja način rešerširanja pri atentatu na Rome, kjer so najprej skušali napraviti žrtve za storilce (bilo je govora o »obračunavanjih med cigani«, hišne preiskave so bile najprej pri Romih)

Z zadovoljstvom pa liga ugotavlja, da so zdaj za vse avtohtone manjšine v Avstriji ustanovljeni sosveti, kjer je mogoče diskutirati o odprtih problemih in jih tu in tam tudi rešiti. Osrednji problem Čehov in Slovakov je šolstvo (obstaja privatna ljudska in glavna šola), na višjih stopnjah pa ni možnosti učenja materinščine.

Hrvatje in Madžari opzarjajo na neizpolnjen 7. člen ADP v vprašanju topografskih tabel, prav tako ni dovolj dvojezičnih vrtecev, za Koroško pa omenjajo ravnanje suškega župana, ki je dal odstraniti slovenski napis ŠOLA.

Pravni položaj za manjšine se je zboljšal, predvsem zaradi političnih dogodkov v soseščini, ki so pokazali usodnost nerešenih konfliktov.

Državni ustavni ukrep (Staatszielbestimmung)

Liga apelira na zakonodajalca, da v ustavo sprejme ukrep, s katerim se Avstrija priznava k etnični, jezikovni in kulturni raznolikosti v zgodovini in danes ter se obvezuje, da to raznolikost ohranja in pospešuje. Ta ukrep bi zagotavljal politične, etnične in jezikovne pravice manjšin in njihov obstoj. (V minulem letu je tudi Zveza

slovenskih organizacij zahtevala ta ukrep, op. ur.)

Bolniki, zaporniki, tuji in begunci

Nadalje se liga zavzema za pomoč psihično bolnim in za ukinitve kartoteke, v kateri so za vselej registrirani vsi, ki so kdaj potrebovali pomoč psihiatrije. Psihično bolni ne smejo biti v slabšem položaju kot fizično bolni. Pri odvzemu osebne svobode je še vrsta spornih ukrepov na podlagi zastarelih določil. Kritika gre tudi pravnim določilom, ki se tičejo tujcev in beguncev. Praksa avstrijskih visokih sodišč pogosto ne odgovarja človeškim pravicam.

Pravna država in človeške pravice

Človeške pravice so nedeljive. Za uresničevanje je potrebna mednarodna solidarnost in strukturirano odgovorno sodelovanje med državami in narodi. Liga poziva Avstrijo, da se še močneje kot doslej zavzame za miroljubno internacionalno ureditev, ki sloni na spoštovanju človekovih pravic.

Iz vidika Avstrijske lige za človeške pravice je prioriteta na zagotovitvi varnosti v Evropi, katere temelji so demokracija, pravičnost in človeške pravice.

OBČINA BILČOVŠ

Predvideni primanjkljaj

Da je težko sestaviti izravnani proračun in kljub temu izvesti vedno bolj obsežne obveznosti, ki jih narekuje dežela in zveza, je potrdila tudi zadnja občinska seja 14. dec. 1995.

Kljub varčevalnim postavkam predvideva proračun za leto 1996 primanjkljaj v višini 1.380.000 šilingov. Vzrok za to so znatno zvišani stroški za socialno skrbstvo in pokrivanje izgub deželnih bolnišnic na eni, na drugi strani pa črtanje posebnega izravnalnega prispevka, ki ga je občina po ukinitvi obrtnega davka doslej še prejela (leta 1994 še 700.000 šilingov, l. 1995 pa 418.000).

Zaradi tako napete finančne in proračunske situacije je morala občina na ukaz nadzorne oblasti deželne vlade črtati vse prostovoljne prispevke. SPÖ-frakcija pa se bo trudila, da bo te podpore – kot je to uspelo že v preteklem letu – uresničila v še enem izmed dodatnih proračunov.

Izredni proračun za leto 1996 vsebuje posebne prispevke dežele Koroške v višini 2.500.000 šilingov, ki pa jih bomo v celoti uporabili za kritje zadnjih stroškov športnega igrišča.

Razveseljivo je, da je občina Bilčovš ob 75-letnici koroškega plebiscita prejela plebiscitni dar v znesku 420.000 šilingov. Ta sredstva moremo uporabiti za

poseben projekt ali pa za izboljšanje infrastrukture. Občinski svet jih je sklenil porabiti za sledeče ukrepe: izgradnja poti, obnovitev slabe krajevne razsvetljave v Bilčovsu in za ureditev skupne, z župnijskim svetom dogovorjene spominske plošče vsem žrtvam druge svetovne vojne, ki bo nameščena ob vhodu v cerkev.

V kontrolnem poročilu, ki ga je podal predsednik kontrolnega odbora Adensamer, ni bilo slišati kritike.

Leto 1995 je minilo v znamenju večjih projektov (dogradnja športnega igrišča, odvajanje odplak, krajevni in regionalni razvoj itd.). Te naloge, pa tudi še mnoge druge, je občinska uprava lahko uresničila le, ker so vse v občinskem svetu zastopane stranke – kljub občasnim nesoglasjem – pokazale občutek za skupnost in odgovornost za občino in njene prebivalce.

Bodoče naloge, predvsem vprašanje odplak, bodo od občine Bilčovš terjale mnogo naporov in pripravljenost za delo. To pa seveda ob sodelovanju občank in občanov. Toda novo leto nam nudi možnost, da iz preteklosti prevzamemo pozitivne izkušnje in da prav na teh gradimo našo bodočnost.

Občinska frakcija SPÖ
(podžupan Hanzi Ogris)

KOTMARA VAS

Občinska seja

Poglavitna točka zadnje občinske seje v letu 1995 (18. decembra) je bil predračun za leto 1996. Je izravnani, predvideno je, da bo rednih prihodkov in izdatkov 29.580.000 šilingov (1995: 27.492.000), za izredni predračun je zaenkrat namenjenih le 500.000 šilingov (prizidek h gasilskemu domu), vse drugo se bo izkazalo med letom; pričakovati je, da bo precej narastel. Tudi redni predračun za leto 1995 se je z dodatkom 5.057.000 šilingov zvišal na 32.549.000, izredni pa na 11.310.000 šilingov, tako da celotna vsota znaša 43.859.000 šilingov. Poročilo nadzornega odbora je bilo povod za daljšo razpravo, kako bi bilo mogoče znižati stroške za tok in energijo sploh v stari šoli, kjer ima sedež vrsta društev, med drugim tudi Gorjanci. Plebiscitni dar 1995 (710.000,-) bo šel za razširitev pokopališča. Ura za delavca v občinskem strojnem centru stane 250, za stroj pa 450 šilingov.

Izdelavo krajevnega razvojnega koncepta in novega načrta o namembi površin je občinski svet poveril biroju arhitekta Josefa Klingbacherja iz Velikovca.

Tudi v občinski upravi se bo marsikaj spremenilo. Gospa Renate Lippitz je s koncem leta 1995 iz zdravstvenih razlogov odšla v pokoj.

Ob koncu seje je župan Hugo Götzhaber prebral še predlog EL. Občina naj naroči športnemu društvu DSG Rotschitzen, naj s svojim ratrakom na Konjaku potepa sneg, da se bo tam mogoče smučati in sankati.

Božičnica je bila na šapanje v gostilni Singer Pod gradom.

J. W.

KONGRES ZELENIH

Poraz Zelenih pri državnoborskih volitvah v decembru je znotraj stranke sprožil reformno diskusijo. Zeleni na Dunaju zahtevajo strankin kongres v mesecu marcu. V primeru, da Petrovičeve ne bi potrdili v funkciji šefice, je bilo v igri za to pozicijo omenjenih že nekaj imen: Alexander Van der Bellen, Monika Langthaler, Christoph Chorherr in Tirolec Georg Willi. Zelene vsekakor čaka v razpravi za novo politično orientacijo veliko dela.

VELEPOS LANIK DR. ZDRAVKO INZKO

Z mednarodno pomočjo bo Bosna spet cvetoča dežela

S 15. januarjem bo Svečan dr. Zdravko Inzko nastopil službo prvega avstrijskega veleposlanika v Sarajevu, za kar mu iskreno čestitamo. Najmlajši avstrijski veleposlanik v Evropi je s soprogo Bernardo Fink božične praznike preživel v bosanski prestolnici in je že navezal stike z vladnimi in drugimi krogi. Med drugim je tudi že izbral hišo, kjer bo sedež veleposlanštva. Poslopje je bilo v času vojne zelo poškodovano in ga bo treba seveda najprej temeljito obnoviti.

Dr. Inzko je bil izbran za veleposlanika že novembra lani, vest o imenovanju pa je prišla v javnost šele tik pred božičem. Odločitvi avstrijske vlade so botorovale predvsem Inzkove izkušnje ob njegovih doslednejših zadolžitvah, pri katerih so mu bile poverjene pomembne pionirske naloge, ki so zahtevale trdo delo, in dejstvo, da kot koroški Slovenec pozna jezik in kulturo Bosne. Svoje diplomatsko-menedžerske sposobnosti je Inzko dokazal med drugim kot diplomat v službi Združenih narodov v Mongoliji in v New Yorku, v Pragi, kjer

Avstrijski veleposlanik v Sarajevu dr. Zdravko Inzko

je postavil na noge avstrijski kulturni inštitut, v Beogradu, kjer je kot kulturni ataše veliko prispeval h krepitvi medsebojnih stikov, in predvsem kot vodja mednarodne skupine opazovalcev, ki se je seznanila s položajem v Sandžaku.

V pogovoru za Slovenski vestnik je dr. Inzko, še povsem pod vtisom božičnega obiska v Sarajevu, izjavil, da je imenovanje za veleposlanika v Sarajevu doslej največji izziv in naloga na njegovi poklicni diplomatski poti. To, da je novi

avstrijski veleposlanik v Sarajevu prav koroški Slovenec, pa ocenjuje za pomemben in zelo pozitiven signal večnarodni in multikulturni Bosni in Hercegovini ter enakopravnemu sožitju narodov v mladi državi.

Inzko se dobro zaveda velike odgovornosti prav avstrijskega veleposlanika v Bosni, saj sta državi med seboj zgodovinsko usodno povezani. Te zgodovinske vezi segajo v čas dunajskega kongresa, ko je Avstrija najprej dobila v upravo Bosno in Hercegovino in jo pozneje anektirala, sem sodi uporniško gibanje proti takratni priključitvi, posebno pa Principovi strelji na prestolonaslednika Ferdinanda leta 1914 in s tem neposredni povod za izbruh druge svetovne vojne. Sem sodijo tudi avstrijski vojniki v nemški uniformi med drugo svetovno vojno, a tudi velika avstrijska humanitarna akcija »Sosed v stiski«.

Ne smemo pa pozabiti stavne dediščine dunajske arhitekturne šole in njeno oplajanje z osmansko kulturno tradicijo in da bosanska zemljiška knjiga še danes deluje po nekdanjih

dunajskih smernicah.

Dr. Inzko nastopa novo službeno mesto z velikim optimizmom. Prepričan je, da bo po daytonski mirovni pogodbi in po posegu Nata v Bosni in Hercegovini kljub vsem težavam zavladal mir in da bo sedaj opustošena dežela v petih letih postala cvetoča država, kajti mednarodna skupnost držav se je že dogovorila za finančno pomoč. Avstrija bo prispevala nad 100 milijonov šilingov, poleg tega pa je pričakovati še podpore posameznih, predvsem islamskih držav. Pri obnovi naj bi po zamisli dr. Inzka sodelovale avstrijske firme in vnesle svoje poklicno, obrtno in tehnološko znanje ter tako pomagale pri vstajenju Bosne in Hercegovine. Predvsem pa dr. Inzko upa, in za to se bo tudi posebej prizadeval, da bojo narodi Bosne in Hercegovine ponovno našli osnovo sožitja, medsebojnega spoštovanja in zaupanja in da bo sovraštvo v tej čudoviti deželi izgubilo svojo moč in želo.

Franc Wakounig

RENNERJEV INŠTITUT

Letna bilanca

Politična akademija koroških socialdemokratov, Renner Institut, je v lanskem letu, pod novim vodstvom dr. Heinza Ortnerja priredila celo vrsto zanimivih prireditev o aktualnih družbenopolitičnih vprašanjih, npr.: predavanje patra Uda Fischerja o problemih znotraj katoliške cerkve, predstavitev knjige Scharsachove »Haiders Clan«, ki je množico ljudi privabila v celovško univerzo, in še druge. Poleg predavanj in

diskusijskih večerov je inštitut organiziral razne seminarje. Predsednik SPÖ dr. Ausserwinkler vidi težiščno delo te izobraževalne ustanove za leto 1996 v osveščanju ljudi preko strankinih meja družbenopolitičnih vprašanj. Seminarji in prireditve inštituta so sestavni del v procesu reformiranja in samokritičnega dialoga znotraj stranke, ki naj bi sprožile novo dinamiko in več motivacije in profesionalizacije v lastnih or-

ganizacijah. Z letošnjim programom želijo nadaljevati izobraževanje in informiranje ter iskanje dialoga z drugimi družbenopolitičnimi silami na Koroškem. 22. januarja bodo predstavili knjigo dr. Petritscha »Bruno Kreisky – gegen die Zeit«. Na programu je tudi predavanje kardinala dr. Franza Königa in dr. Huga Portischa meseca marca in aprila in še mnogo več.

m. š.

KLIMA-TSKE SPREMEMBE V VLADI

Satribacher odšel, Klima prevzel

Še preden sta socialdemokratska in ljudska stranka pričeli pogajanja o sestavi nove koalicijske vlade, je mladi finančni minister Andreas Staribacher odstopil. Svoje slovo od vzvodov oblasti je utemeljil s tem, da v politiki očitno vladajo drugačna pravila in je samo strokovnost premalo.

Staribacherja, ki s pogajalci ljudske stranke ni imel dobre pogovorne baze, je v za avstrijske razmere presenetljivo kratkem roku, in sicer takoj, nasledil minister za poddržavljeno gospodarstvo Viktor Klima, ki bo zaradi pravnih razlogov do ustoličenja nove vlade vodil obe ministrstvi.

Klima je takoj po zaobljubi v vlogi finančnega ministra izjavil, da je finančno stanje države sicer resno, ne pa katastrofalno, in napovedal pogovore z ljudsko stranko o znižanju javnega dolga. Njegov cilj je do konca leta 1997

znižati proračunski deficit za sto milijard na okroglih 68 milijard šilingov in s tem Avstriji zagotoviti članstvo v evropski monetarni uniji.

Ta cilj namerava Klima doseči z reformami pri javnih službah, pri pokojninah (harmonizacija pokojninskih sistemov), na socialnem področju ter z preprečevanjem »zlorabe države«, kot je dejal. Tudi pri davčnih ugodnostih želi Klima, ki vidi svojo vlogo kot najvišji »finančnik in kontrolor«, stopiti na zavoro.

Finančni minister pa je, drugače kot njegov predhodnik, jasno proti obdavčenju 13. in 14. plače, tudi študijskih pristojbin ne načrtuje, prepričan pa je, da bo ljudska stranka pristala na njegove predloge, ker ji na eni strani ponuja državne sekretarja v svojem ministrstvu, na drugi pa se ta velika stranka ne more izogniti svoji državotvorni vlogi. F.W.

NAGRAJENI LIPUŠ, SCHARF IN OSWALD

Podelitev kulturnih nagrad dežele

Dr. Helga Mračnikar, Helmut Scharf in Florjan Lipuš

Pred božičem je, kot smo že poročali, Florjan Lipuš za svoj pisateljski opus skupaj s svojim pisateljskim kolegom Helmutom Scharfom dobil deželno kulturno nagrado. Med nagrajenci

je bil tudi pesnik Jani Oswald. Zaradi njegove odsotnosti je odlikovanje prevzela Helga Mračnikar, ravnateljica založbe Drava, pri kateri je večina Oswaldovih del izšla.

Ob koncu leta presojamo, ocenjujemo, delamo bilance na vseh področjih. Znotraj narodne skupnosti izkazuje pozitivno bilanco samo kultura, utira si svojo pot in nakaže, kaj koristi in kaj škoduje nadaljnemu razvoju. Svojo pot si utira predvsem s presejanjem političnih in ideoloških razprtij med koroškimi Slovenci. Če tega ne bi zmogla več, se kulturnemu ustvarjanju slabo piše.

Za pesimizem ni razlogov. To kulturno življenje med koroškimi Slovenci, ki se na nekaterih področjih dobro razvija, nazorno potrjuje. Toda pojavlja se negotovanje, ker koroškimi Slovencem zmanjkuje jezikovnega znanja, tako po kvaliteti kot širini. Tarnanje nad takim položajem pa v danih razmerah lahko postane kontraproduktivno, in to preprosto zaradi tega, ker s samim moraliziranjem ni mogoče prav nič spremeniti. Te težave je treba poimenovati s pravim imenom. Če na jezikovnem področju nazadujemo, zakaj si odkrito ne povemo osnovno ugotovitev, da je slovenski jezik tako potisnjen ob rob (v izolacijo) družbenega dogajanja, da se ga niti t. i. »narodno zavedno jedro« javno v vsej razsežnosti ne poslužuje. To je socialno in moralno vprašljivo zadržanje, ki

je povezano z oportunističnim in manjvrednostnimi kompleksi. Pravzaprav pa tudi nič novega; s ponosom in samozavestjo ima slovenska preteklost kar precej težav. Verjetno nihče ne more ovreči dejstva, da se razni dejavniki med koroškimi Slovenci prizadevajo za enakopravno in enakovredno uveljavljanje slovenskega jezika v avstrijski javnosti. Katere poti so bolj in katere manj »pravilne«, je seveda relativno vprašanje, toda poti je več, kakor je več tudi resnic v človeškem življenju. In če smo to sposobni

KULTURNI KOMENTAR

padlo in je izgubljeno, vprašljivi in odvečni. To je nacionalistična pozicija, ki ne pripozna preproste resnice, da je razlogov, ki so vplivali na (občutljivo) vprašanje priznavanja ali nepriznavanja k narodni skupnosti, več. Tako imenovano »narodno jedro« je obdano z jezikovnim okoljem večinskega naroda in nima nobene mož-

no mesto v tej družbi.

Toda med koroškimi Slovenci ta demokratična opcija za urejanje medsebojnih odnosov znotraj manjšine ne uspeva, ker ideološko in politično pogojevanje kulturnih in jezikovnih prizadevanj vedno vodi v boj za oblast. Tega pa je že kar preveč, saj je poleg kulturnega dela prepoznavni znak o koroških Slovencih skorajda samo še dolgočasen boj za oblast. Kdor pa se ukvarja samo še sam s seboj, postaja, za svoje okolje vse manj zanimiv.

puščamo raznolikost kulturnih interesov, kar pomeni, da bolj ali manj sprejemamo vse, kar je povezano s kulturno tradicijo slovenskega in avstrijskega kulturnega prostora: kulturno dediščino protestantizma, Prešerna, Cankarja, Prežihna, narodnoosvobodilni boj in antifašizem, Handkeja, Turrinija idr. Če nam bo ta pluralizem uspelo izražati v vsakdanji kulturni dejavnosti, bomo koroški Slovenci ostali kulturno prepoznavni člen slovenskega in avstrijskega kulturnega prostora. Če pa bo kultura podlegla »homogenizaciji interesov« (prevladovanje oz. določanje interesov, »okusov«, kaj je »dobro« za »naše« ljudi in kaj ne), bomo končali v kulturni revščini.

Kultura lahko nudi možnosti za presejanje notranjemanjšinskih problemov, če ji priznavamo njeno osnovno funkcijo: kultiviranje odnosov med nami in združevanje ljudi preko vseh svetovnonazorskih vprašanj ob dobro pripravljenih programih, ob katerih zajememo največ ljudi, torej v kulturnih društvih in ob konkretnih, za kulturno ustvarjanje opredeljenih projektih. Drugi pojavi pa naj ostanejo tam, kamor spadajo, na področje politike in ideologije.

Janko Malle

Kultura in politika(ntstvo)

priznati, smo priznali tudi pluralizem in demokracijo.

Ker je zame narodna pripadnost dejstvo, ne pa vrednota (narode ne vrednotimo po pripadnosti!), mi tudi narodna zavest pomeni eno izmed številnih dejavnikov, ki oblikuje človekovo življenje. In verjetno bo težko ugovarjati dejstvu, da politični, družbeni, gospodarski in socialni vidiki praviloma močneje vplivajo na zavest kot pa narodno-jezikovni. Zato se mi zdijo apeli, da je treba vso politično in kulturno pozornost posvetiti »narodnemu jedru«, ker da naj bi ostalo že tako od-

nosti za ohranitev, če se z nacionalističnimi plotovi ogradi proti večinskemu narodu. Alternativa je dana le v humanizaciji politike in kulture v lastnih vrstah (»v jedru«) kot osnove boja proti predsodkom in nacionalizmu v vrstah večinskega naroda.

Humanizacija politike in kulture ne more ignorirati ideoloških in političnih opcij, saj je to realen svet, toda lahko oboje presega, če spoštuje osnovna načela človeške kulture, da imajo vsi različni civilizacijski, kulturni in svetovnonazorski dejavniki svoje enakoprav-

ne v narodnem ne v kulturnem pogledu ne priznavam teze, da je za narodnostno politiko odločilno »narodno jedro«, kultura pa naj se temu jedru oz. vsemu, kar se giblje v njegovem okviru, podredi. Ker pa smo za svoj položaj v vse večji meri odgovorni sami, je povsem jasno, da je maloštevilčnost »slovenskega jedra« v prvi vrsti posledica ideološkega in političnega pogojevanja narodne zavesti med nami samimi.

V kulturi se sicer še obnašamo drugače, še gojimo in razvijamo različne zvrsti in do-

IDEOLOGIJA IN TISKANI MEDIJI

Raznoliki obrazi desnega ekstremizma

Danes skoraj ni več institucije za izobraževanje odraslih, ki bi izhajala brez ponudb o zdravljenju moči zelišč, aromaterapiji, barvni terapiji, o pozitivnem mišljenju in podobno. Največja uspešnica na knjižnem trgu nas poučuje, kako mesec vpliva na naš vsakdan. Pavšalno odklanjanje šolske medicine spada v nekaterih krogih k bontonu, astrologija si je priborila mesto na televizijskih ekranih, zanimanje za vzhodno filozofijo, za razne indijanske, kelteske, starogermanske, satanistične in podobne kulte raste. Otroci industrijske revolucije, siti civilizacije, ki se marsikateremu zdi vse bolj grozeča in nepregledna, si želijo malo mistike v svoj brezbarvni vsakdan.

Moderni okultizem

Seveda vsi ti trendi na prvi pogled nimajo nič skupnega z desnim ekstremizmom, včasih tudi na drugi in tretji ne. Človeku, ki misli in ki je radoveden, mora biti dovoljeno, da odkriva nova pota gledanja na svet. Razsvetljenstvo, ki se samo cenzurira, bi bilo velik absurd. Toda ne smemo spregledati, da se pod okriljem ljubezni do deviške narave, zanimanja za druge vere in stare načine življenja, okultizma in ezoterike lahko skrivajo tudi stare cikle in kar preveč znane ideologije. Želja po enostavnih odgovorih,

po novih časih je stara, paradiž je bil ljudem že večkrat obljubljen, ponavadi z grozovitimi posledicami za vse tiste, ki niso bili vredni le-tega. Moderne variante okultizma, v literaturi pogostokrat označene kot »New Age«, pridobivajo vedno več pristašev.

»Nedolžnost« pisanja

Vzemimo v roke tako nedolžen koroški časopis kot je to »Der Jahreskreis. Das ganzheitliche Magazin für Familie und Lebensart«. V njem najdemo recepte za zdravo kuhanje, zvezo kakšna je zdravlilna moč začimb in zelišč, članek o pozitivnem mišljenju v vsakdanu, o vlogi ženske v družbi... Točno. Ženska naj se zave svoje prave vloge, biti v življenju skrbeča pomočnica našemu stvarniku in mamici zemlji. In še en zanimiv članek o tem, po kakšnih vidikih je v pradavnih časih potekal sodni postopek, da je bilo mesto izbrano glede na energijske točke, da sodnik ni smel biti izpostavljen negativni zemeljski energiji in da je danes božje zapustilo pravosodje in da sodniki, ki so na vse to pozabili, niso več sposobni soditi, še huje, da preganjajo, najbrž na ukaz »višjega mesta«, vsakogar, kateremu so poznane te zveze. Ker pa meni ni znano, da bi sodniki kogarkoli, ki veruje v kozmična trenja in

njihov vpliv na človeka, preganjali, je najbrž treba razlog za to iskati nekje drugje. Zanimiva je tudi priloga priporočnih knjig. Polovico vseh teh bi prav lahko našli tudi v Donaulandkatalogu, rubrika »politika in zgodovina« pa je že druge vrste. Tam je navedena publikacija »Kdo vlada svetu?« No, kdo pa? »Skrivna sila«, ki naci je tega sveta vodi v prepad. Ah ne! Knjiga vsebuje poleg tega še protokole svetovne diktature. Založba Jahresweiser Verlag, ki izdaja ta časopis, je odgovorna tudi za koledar »Alter Jahreszeitweiser«, kjer so poleg ezoteričnega koledarskega dela objavljeni nemškonalni, rasistični članki, in tako ni čudno, da si je ta založba zaslužila svoje mesto v »Handbuch des österreichischen Rechtsextremismus« Dokumentacijskega arhiva avstrijskega upora. Slepava vera v avtoritete, razidem in kult o nadčloveku so primeski tudi v New Age gibanju. Pristaši »novega časa« kaj radi izluščajo elemente raznih flozofij iz njihovega družbenega konteksta in iz njih zmešajo svoj skrivnostni koktajl. Problem pri tem je, da se to ne odigrava več v kakih majhnih skurilnih predsohah, temveč da to postaja del splošnega mišljenja. Tako je v spremni knjigi k dokumentaciji o New Ageu v nemški televiziji zapisano poleg slike, ki kaže

prebivalce nekega sluma, da je pravi problem pri varstvu okolja previsoka populacija, da na zemlji ni prostora za poljubno število ljudi in da dobro vzgojeni ljudje okolja ne onesnažujejo, vendar da je nad 4 milijarde ljudi dobro vzgojiti nemogoče. Kdo pa je odveč? Avtorji tega prispevka prav gotovo niso mislili nase, saj oni so prebivalci »civilizirane družbe z dobro vzgojo«. Stavki kot ta so v najboljšem primeru nainvni in čudaški, objektivno pa se že kar sumljivo približujejo rasističnemu mišljenju.

Cinizem mistike

Pri duhovnem papežu New Age gibanja, fiziku Fritjofu Capri, najdemo sledi biološkega mišljenja. Po njegovem je narava ekosistem, v katerem se vse samo regulira, kjer vse naravno raste in propade, po principu narave pa deluje tudi človeška družba. Svobodna volja posameznika je irelevantna, ker je svet po nekem vsemogočnem principu strukturiran, to pa pride do izraza v vseh zgodovinskih konfliktih. Tako ni čudno, da ga v Bombayu očitno uboštvo ni preveč motilo, saj je integrirano v življenje velemesta.

Tako gledanje ni le nadvse cinično, temveč tudi prilagodljivo. Katastrofe lakote lahko preinterpretiramo v zlo usodo prizadetih, ko se bodo astro-

loške in kozmične konstelacije spremenile, se bo tudi izboljšala situacija žensk na svetu in osebne katastrofe se prav gotovo dajo preboleti s pomočjo pozitivnega mišljenja. Misticism, ki človeku dodeli njegovo mesto, na katerem je njegova naloga edinole, da ga sprejme in se vda v ta veliki koncert družbe, je seveda zelo pripraven predvsem za politična gibanja, ki imajo za cilj avtoritarno družbo in temu primerno ljudstvo, ki ne postavlja neprijetnih vprašanj. Seveda ni rečeno, da je vsakdo, ki se ukvarja z zunajevropskimi in starimi kulturami, s pozitivnim mišljenjem, z zelišči, z vplivom meseca na zemljo, že kar desni ekstremist. Še zdaleč ne. Marsikaj od tega je bilo prvotno formulirano kot kritika na našo moderno civilizacijo brez avtoritarnih fantazij. Toda preko ezoterike so desni ekstremisti našli elegantno pot za razširjanje svojih idej v široko javnost. Kdor se ima možnost vključiti v Internet, bo videl, koliko teh organizacij, ki se bavijo s stari kulturi – paganisti, wotanisti, novi pogani in ne vem kdo še vse – ima neposredne zveze z desnim robom republikancev v Združenih državah Amerike, s ku klux klanom in z znanimi desnoekstremističnimi organizacijami.

Dr. Helena Verdel

NOVOST NA KNJIŽNEM TRGU

»Mauthausen na Ljubelju«

Ob lanski 50-letnici zmage nad nacifašizmom je izšla ena najpomembnejših knjig iz polpretekle zgodovine v našem prostoru. Pred božičnimi prazniki, natančneje v torek, 19. decembra je Slovenska prosvetna zveza v k&k centru v Šentjanžu predstavila obširno dokumentacijsko pripoved o izpostavi koncentracijskega taborišča Mauthausen na Ljubelju z enakim naslovom avtorjev Janka Tišlerja in Jožeta Rovška. Za delo bi lahko rekli, da je nastajalo več kot petdeset let. Že tam v letu 1943 je takrat 20-letni Janko Tišler sodoživljal kruto usodo internirancev različnih narodnosti ob gradnji predora na Ljubelju. On sicer ne kot interniranelec, temveč kot civilni pomožni tehnik v skupini merjevcev za predor in cesto od Tržiča oz. Svete Ane, kakor se je tedaj imenoval Podljubelj na slovenski strani, do Sopotnice na avstrijski strani. Kot narodno zaveden in protifašistično usmerjen mladinec je budno opazoval kruto ravnanje esesovcev in njihovih slug, starešin taborišč na obeh straneh, blokačev in kapojev, si beležil v svoj dnevnik in zbiral vsemogočo dokumentacijo. Poleg tega je že tedaj navezal stike z nekaterimi, predvsem francoskimi interniranci in jim kljub veliki nevarnosti, da ga esesovci in gestapo odkrijejo, v največji meri pomagal. Po pobegu v partizane je nadalje organiziral

Z delovnega pogovora: Jože Rovšek in Janko Tišler

ilegalno pomoč, poleg tega pa je s partizanskimi akcijami ovrnil delo pri gradnji predora.

Po vojni je Janko Tišler nadalje vzdrževal stike z nekdanjimi interniranci, se z njimi dopisoval, predvsem pa zbiral dokumentacijo o taboriščih na obeh straneh avstrijsko-slovenske meje. Nastalo je obširno dokumentacijsko gradivo, ki ga je dodatno dopolnil in uredil po upokojitvi v desetletju po letu 1983. V letošnji pomladi je del gradiva ponudil Slovenskemu vestniku za objavo v podlistku. Ob tem, ko se je tudi na Koroškem v veliki meri povečalo zanimanje za zamolčano in skoraj docela pozabljeno taborišče na avstrijski strani, se je Sloven-

ska prosvetna zveza odločila izdati knjigo v slovenščini. Izšla je v založbi Drava. Pripravo knjige je po dogovoru z Jankom Tišlerjem prevzel urednik SV Jože Rovšek in tako je nastala soavtorska dokumentacijska pripoved na preko štiristo straneh.

Janko Tišler je v Šentjanžu predstavil način življenja v ljubeljskem taborišču in tudi svojo vlogo v skupini civilnih delavcev, nadalje pa je spregovoril tudi o doslejšnji izdani literaturi o gradnji ljubeljskega predora in taborišču, ki je precej osebno poudarjena, najbolj pa to velja za Predor, roman francoskega interniranca Lacasea.

Jože Rovšek je spregovoril o nastajanju nove knjige in ob tem poudaril ustvarjalno sodelovanje s Tišlerjem, saj je bilo potrebno iz ogromnega gradiva izluščiti najpomembnejše, hkrati pa zajeti celovito podobo dogajanja v taboriščih in na deloviščih. Ob tem je poudaril tudi zelo pomembno vlogo tedanjega slovenskega prebivalstva na koroški strani, h kateremu so se pobegli interniranci zatekli v pribežališče in po

pomoč. To so bile domačije v Brodeh ter v Zgornjem in Srednjem Kotu kot npr. Plaznikovi, Tomkovi, Vokovnikovi, Fran-

covi idr. Še posebej pa je poudarjena tudi vloga tedanjih koroških partizanov. Prav ti so pobeglim internirancem pomagali, da niso spet prišli v roke esesovcem, in jim tako rešili življenje.

Predstavitve se je udeležila tudi delegacija Republiškega odbora Zveze združenj borcev NOV Slovenije pod vodstvom predsednika Komisije za bivše politične zapornike, internirance in druge žrtve nacifašizma Miloša Poljanška, v njej pa je bil tudi predsednik taboriščnega odbora Mauthausen dr. Hlebanja. Izrazili so zadovoljstvo, da bo knjiga preko sozaložnika Mladinske knjige v prodaji tudi v Sloveniji.

Knjigo Mauthausen na Ljubelju prejmete v zbirki knjižnega daru SPZ z doplačilom 150 šilingov, v posamični prodaji pa stane 378 šilingov. ■

PREDSTAVA V SELAH

Kaznovani soprog

Na Štefanovo so v Selah uprizorili Molièrovo komedijo **Kaznovani soprog**. Režiser Franci Končan je poveril glavno vlogo Hannesu Kelihu, ki je znal iz publike izvabiti veliko smeha.

Za amaterske odre je vedno zelo tvegana zadeva, ko se spoprimejo s klasiki kot so Molière ali Shakespeare, posebno še, ker je večina občinstva gotovo že kdaj videla profesionalne uprizoritve teh komadov. Pa vendar – dober tekst ostane dober tekst in zanimiv v vseh stoletjih povsod in tudi v Selah.

Medtem ko je bila scena dobro rešena, pa imam pripombe na kostume, pa tudi na žensko zasedbo. Ne gre, da je služkinja bolj gosposka od gospodarice. Zakaj mora biti slednja v dirndlu? Ubogi soprog ima vendar probleme ravno zato, ker gospa nočejo biti pavrinja. Neenotnost kostumov in rekvizitov ne more prepričati, da je to kakšen poseben »gag«.

A važno je, da se je občinstvo zabavalo, pa tudi igralci so odigrali svoje vloge z veliko vnemo in poznalo se je, da so v vaje vložili veliko truda.

S. W.

Koncert Bernarde Finkove

Sveška cerkev se je v soboto, 30. decembra 1995 za kratek čas spremenila v koncertno dvorano. Mezosopranistka Bernarda Fink, sicer domačinka, je ob večji orgelski spremljavi mag. Andreja Feiniga pela božične pesmi. Fin-

kova, katero so jo argentinski mediji v pretekli sezoni razglasili za najboljšo interpretko klasične glasbe, je v Svečah pela predvsem koroške božične narodne, ki jih je za orgle in glas priredil skladatelj Samo Vremšak.

Delovni seminar SPZ

Medpraznične dneve med božičem in novim letom je Slovenska prosvetna zveza tudi tokrat izrabila za delovni seminar v Izlakah, katerega so se poleg sodelavcev centrale udeležili tudi številni odborniki in zastopniki društev. Na dnevnem redu razprav in pogovorov so bili od-

nosi med centralo in društvi, bera o preteklem letu in razprava o načrtih in delovnih težiščih v tem letu. Da pa čisto brez kulturnega užitka le ni šlo, so poskrbeli šentjanški tamburaši in Marjan Hinteregger z »Butalci«. Kulturnega večera so se udeležili tudi številni domačini.

PRIREDITVE

PETEK, 5. 1.

- CELOVEC, v Domu sindikatov – SPZ. ORF – slovenski oddelek
20.00 Slovenski ples; igrata »Big band RTV Ljubljana« in Ansambel Franca Miheliča

SOBOTA, 6. 1.

- ŠENTPRIMOŽ, v kulturnem domu – SPD »Danica«
14.00 Novoletni koncert: ans. Korotan, otr. zbor, MePZ Danica, Südkärntner Geigenmusik

NEDELJA, 7. 1.

- ŠENTJAKOB, v kulturnem domu – SPD »Rož«
14.30 Novoletni koncert, nast. trio »Kurja koža« etnoskupina iz Celja, MePZ »Rož«, Smrtnikovi fantje, tamburaši iz Šentjanž

PETEK, 12. 1.

- CELOVEC, na slovenski gimnaziji
19.00 Redni občni zbor združenja staršev
ŠENTJAKOB, v kulturnem domu – VŠGP
20.00 Maturantski ples Višje šole za gospodarske poklice; igra »Alpe Adria Sextett« in »D. J. Matej«
DUNAJ, v »Literaturhaus«, 1070, Zieglergasse 26
20.00 Backup – slovenska beseda na Koroškem, premiera filmske verzije v nemščini

SOBOTA, 13. 1.

- ŠENTJANŽ, v k & k centru – SPD »Šentjanž«
19.30 Novoletni koncert; sod.: MePZ iz Sel, kvartet Rož in ansambel Truta mora
RADIŠE, v kulturnem domu – SPD »Radiše«
20.00 Radiški ples; igra ansambel Stopar iz Slovenije

NEDELJA, 14. 1.

- REKA pri Šentjakobu, pri Primku (Thomashof) – KD »Peter Markovič«
14.30 Koledniški koncert moškega zbora Kropa

PETEK, 19. 1.

- REKA pri Šentjakobu, gostilna Thomashof (Dobernik) – PUAJ
17.00 (do 21.00) »Strategija in taktika vpraševanja« za občinske odbornice in odbornike ter tiste, ki se zanimajo za komunalna vprašanja (za Rož in Ziljo)

SOBOTA, 20. 1.

- CELOVEC, Messehalle 5, dv. 1 – ZSO
13.30 Redni občni zbor Zveze slovenskih organizacij
REKA pri Šentjakobu pri Doberniku – PUAJ
9.30 »Strategija in taktika vpraševanja« (za Rož in Ziljo)
TINJE, v Domu – PUAJ
15.00 (do 19.00) Strategija in taktika povpraševanja v občinskih svetih; tečaj se nadaljuje v nedeljo od 9.30 do 12.30. (Za Podjuno)

SOBOTA, 27. 1.

- HODIŠE, pri Svetiju v Plešerki (GH Allesch) – SPD »Zvezda«
20.00 Hodiški ples; zabavajo vas Koroški muzikantje

ZVEZA SLOVENSKIH ORGANIZACIJ

obvešča, da bo

v soboto, 20. 1. 1996, s pričetkom ob 13.30

redni občni zbor

v hali 5 (Messezentrum, dvorana 1)
– vhod iz St. Ruprecht StraÙe

Dnevni red:

1. ugotovitev sklepčnosti in pozdrav častnih gostov
2. izvolitev zapisnikarja in dveh overovalcev
3. poročilo predsednika ZSO dr. Marjan Sturma
4. pozdravne besede gostov in razprava o poročilu
5. poročilo predsednice Nadzornega odbora ZSO Milene Gröblacher
6. razrešnica staremu odboru
7. volitve
8. sprejem pogramskih resolucij in izjav
9. slučajnosti in zaključek občnega zbora

Na osnovi predlogov včlanjenih organizacij bodo delegati in delegatke prejeli/e izkaznice, ki po pravilih ZSO niso prenosljive na druge osebe.

ZVEZA SLOVENSKIH IZSELJENCEV

Obvestilo bivšim izseljencem

Avstrijski parlament je ob 50-letnici zmage nad nacifašizmom s posebnim zakonom ustanovil tako imenovani Sklad za žrtve nacizma. V tozadevnem zakonu je določeno, da bo sklad iz državnega proračuna dobil potrebna denarna sredstva, iz katerih bo pod določenimi pogoji dodeljeval podpore osebam, ki so bile žrtve nacističnega preganjanja bodisi iz političnih vzrokov ali zaradi narodne pripadnosti, veroizpovedi itd. Med nadaljnimi pogoji zakon določa avstrijsko državljanstvo in stalno bivališče v Avstriji dne 13. marca 1938 ali deset let neprekinjenega bivanja v Avstriji pred 13. marcem 1938; prav tako pridejo v poštev osebe, ki so bile pred 9. majem 1945 rojene v taboriščih in podobnih razmerah.

Za prijavo oziroma prošnjo je sklad izdal posebne vprašalnike, ki jih je treba izpolnjene skupaj z ustreznimi potrdili in dokumenti poslati na naslov: Nationalfonds der Republik Österreich für Opfer des Nationalsozialismus, A-1017 Wien – Parlament. Za vložitev teh prošenj zakon ne določa nobenega roka.

V krog upravičencev po zakonu o Skladu za žrtve nacizma spadajo tudi bivši slovenski izseljenci, katere zato opozarjamo na možnost, da napravijo prijavo oz. prošnjo na sklad. Potrebne vprašalnike lahko dobijo na Zvezi slovenskih izseljencev v Celovcu, Tarviser StraÙe 16/I, in sicer ob ponedeljkih in četrtekih od 9. do 12. ure. Na sedežu ZSI bodo dobili tudi podrobna pojasnila in nasvete za izpolnjevanje formularjev.

Zveza slovenskih izseljencev

Trio KURJA KOŽA želi ne samo predstaviti značilna glasbila in glasbo štajerskega področja, temveč poskuša oboje smiselno povezati in tako ustvariti vzdušje in utrip tega področja.

Nedelja, 7. januarja, ob 14.30 v kulturnem domu v Šentjakobu.

Slovenski vestnik čestita:

gospodu **Ernstu Koletniku** iz Čirkovč pri Pliberku za rojstni dan; gospodu **Hanziju Mišcitu** iz Želuč pri Bilčovsu za 75. rojstni dan; gospe **Pavli Jaritsch** za 63. rojstni dan; gospe **Zofi Steiner** iz Kota pri Šentjakobu za osebni praznik; **Hermanu** in **Heidi Miškulnik** iz Trabesinj pri Kotmari vasi za osebna praznovanja; gospe **Mariji Prutej** iz Vogrč za rojstni dan; gospe **Mariji Kajdiš** iz Kokij za rojstni dan; gospe **Zori Kristof** iz Šmihela za rojstni dan; gospe **Lizi Standmann** za rojstni dan; gospe **Neži Wrulichu – Krajncvi** z Rut za 68. rojstni dan; gospodu **Hanziju Elbeju** iz Globasnice za rojst-

ni dan; gospodu **Valentinu Ogrisu** iz Slovenjega Plajberka za dvojni praznik; za osebne praznike članom društva upokojencev Podjuna: **Mariji Wakounig**, **Nataliji Šibečnik**, **Tončki Hobel**, **Jožefu Urhu** in **Nežki Starmuš** za 70. rojstni dan; gospe **Elizabeti Lipusch** iz Lepene za osebni praznik; gospodu **dipl.trg. Francu Brežjaku** iz Celovca za rojstni dan; gospodu **Francu Rozmanu** iz Grabštanja za rojstni dan; dolgoletnemu odborniku ZSO, gospodu **Hanziju Ogrisu st. – Miklavžu** iz Bilčovsa za rojstni dan; gospodu **dr. Auguštinu Malleju** iz Celovca za rojstni dan.

Gospod **Ciril Stern** iz Rikarje vasi je bil za dolgoletno uspešno diplomatsko delo v konzularnih predstavništvih Republike Avstrije v tujini imenovan za dvornega svetnika. K počastitvi mu čestita Slovensko prosvetno društvo Danica iz Šenprimoža, pridružuje pa se tudi uredništvo Slovenskega vestnika.

Vsem bralcem in prijateljem, ki ste nam za božične in novoletne praznike voščili srečo in uspehe, se iskreno zahvalujemo!

Uredništvo

Radio Koroška

SLOVENSKE ODDAJE

- Petek, 5. 1.**
18.10 Kulturna obzorja.
Sobota, 6. 1.
6.30 Praznična.
(P. Zunder)
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.
Nedelja, 7. 1.
6.30 Dobro jutro na Koroškem – duhovna misel (mag. Klaus Einspieler).
18.10 Od pesmi do pesmi – od srca do srca.
Ponedeljek, 8. 1.
18.10 Perspektive slovenskega jezika z vidika uporabnikov na Koroškem.
Torek, 9. 1.
18.10 Partnerski magazin.
Sreda, 10. 1.
18.10 Glasbena sreda.
21.04 Srednjeevropski obzornik.

Dober dan, Koroška

NEDELJA, 7. 1.

13.30 ORF 2

PONEDELJEK, 8. 1.

16.20 TV SLO 1

■ 5. januarja pred petdesetimi leti je koroška javnost obeh narodnosti prvič podrobno prislunila slovenski besedi v koroškem radiu. Danes je mnogi ne bi več mogli pogrešati, saj je slovenski radijski spored več kot zgolj zaporedje posameznih oddaj, precej več kot le otok v morju narodnostnih strasti in iz njih rastočih napetosti. Tudi nemško govorečim je s pričevanjem o življenju in kulturni rasti rojakov slovenske narodnosti dnevno pričevanje ne kje, v kakšnem zakotnem lokalnem programu, temveč v vsej deželni javnosti, da tu živi in ustvarja narod, sosed z globokimi koreninami, na svoji zemlji.

■ Iz naroda za narod – tokrat bodo kamere prisotne na družabnem višku ob začetku leta, na 44. Slovenskem plesu v Celovcu. Tradicionalna prireditve koroških Slovencev ob zlatem jubileju slovenskih radijskih sporedov.

SLOVENSKI VESTNIK

Uredništvo

Tarviser StraÙe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/51 43 00-30, 33, 34 in 40
faks 0 46 3/51 43 00 71.

Usmerjenost lista

seštevek mnenj izdajatelja in urednikov s posebnim poudarkom na narodnopolitičnem interesu.

Uredniki

Jože Rovšek, Sonja Wakounig,
Franc Wakounig, Mirko Štukelj

Izdajatelj in založnik:

Zveza slovenskih organizacij na Koroškem, Tarviser Str. 16
9020 Celovec/Klagenfurt
tel. 0 46 3/51 43 00, faks 0 46 3/51 43 00 71

Tisk

Založniška in tiskarska družba z o. j.
Drava, Tarviser StraÙe 16
9020 Celovec/Klagenfurt, Avstrija
tel. 0 46 3/50 5 66, faks 0 46 3/51 43 00 71

CELOVŠKI ŠTUDENTSKI KLUB

Gabrijela Frank nova predsednica

Študentka slavistike Gabrijela Frank je nova predsednica Kluba slovenskih študentk in študentov na Koroškem. To pa tudi pomeni, da so vsi trije študentski klubi, poleg celovškega še dunajski in graški, pod taktirko nežnega spola.

Frankova je bila za predsednico izvoljena na izrednem občnem zboru kluba v sredo, 20. decembra 1995, in s tem nasledila Adrijana Kerta, ki je postal podpredsednik. Tajnik je Aleksander Mak, Štefan Sienčnik bo skrbel za finance, kulturi se bo posvečal Igor Roblek, Adrijan Kert pa še športu.

Celovški klub že vse od svojih ustanovitvev in ukinitvev (sedanji je že tretji po vrsti) hira za manjkajočo identifikacijsko podobo in privlačnostjo za študente. Tako ni čudno, da se kljub delovanju redno pojavlja tendenca po njegovi razpustitvi in ukinitvi. Tudi decembrski izredni občni zbor je bil sklican iz teh razlogov, kajti četrta toč-

ka dnevnega reda je bila »diskusija o razpustitvi kluba«. A sklep navzočih članov, med njimi tudi nekaj novincev, je bil nasproten.

Klub je v preteklem letu sodeloval z mariborsko pedagoško akademijo in jo povabil na gostovanje na univerzi, obiskal je porabske Slovence. Sedaj pa bi radi navezali redne in delovne stike z graškim in dunajskim klubom, načrtovana je študijska ekskurzija v Slovenijo, da bi dodobra spoznali rešitve manjšinskega vprašanja, stiki s slovenskima univerzama naj bi stekli, radi pa bi okrepili tudi sodelovanje z avstrijsko študentsko zvezo ÖH.

Tako kakor graški in dunajski je tudi celovški študentski klub politično in svetovnonazorsko nadstrankarski in neopredeljen in predsednica Frankova je v pogovoru za Slovenski vestnik poudarila, da se na tem tudi v prihodnje ne bo nič spremenilo.

wafra

SLOVENJI PLAJBBERK

»Barbara, Lucija pomoj ...«

V petek, 15. decembra, so univerza Celovec, SPD Vrtača in ljudska šola Slovenji Plajberk v dvorani gostilne Folta priredili videovečer. Dr. Herta Maurer – Laußegger, domačinka ter univerzitetna asistentka na inštitutu za slavistiko v Celovcu, je Plajberžanom pokazala dokumentarni film »Barbara, Lucija pomoj ...«, v katerem predstavlja stari vodni mlin ter lokalne posebnosti govora na sončnih Djekšah.

Djekše so bile prvič omenjene pred 1100 leti. V jubilejnem letu 1995 je nastala dokumentacija, ki prikazuje dješko pogorje in Gutsmanov mlin, ki še deluje. Vendar se je tudi ta mlin boril za obstoj z vetrom in vremenskimi razmerami. Pred leti so ga domačini obnovili. Obnova je pripomogla tudi k ohranitvi bogatega strokovnega izrazja v domačem govoru, kajti narečje se zgublja v pozabo.

Pri oblikovanju videovečera so sodelovali tudi učenci iz ljudske šole Slovenji Plajberk. V šoli so narisali stare mline najrazličnejših vrst. Risbe smo

si po predstavitvi filma ogledali in učenci so bili za svoja zanimiva dela tudi nagrajeni. Starši otrok so pripravili bogat božični jormak, izkupiček pa so namenili domačim šolarjem.

Plajberžani pa smo prirediteljem izrazili tudi v ta namen, da smo se zahvalili in čestitali

našemu učitelju Kristijanu Zeichnu za njegovo uspešno in že skoraj petnajstletno delovanje v Slovenjem Plajberku. Velja mu vse priznanje, saj je po njegovi zaslugi šola tako uspešna in verjamemo, da bo še tudi v prihodnje.

Aleksandra Malle

PRI CINGELCU NA TRATI

Silvestrovanje in osebni praznik

V prijetnem okolju kulturnega doma pri Cingelcu na Trati so na silvestrovo borovljski društveniki zaokrožili uspešno in delovno zelo bogato leto, čigar višek je bila jubilejna proslava ob 125 letnici začetkov slovenskega organiziranega kulturnega delovanja v Borovljah oz. 90. letnica SPD »Borovlje«. Družabno srečanje pa je bilo tudi primerna priložnost za praznovanje 60-letnice Melhijorja Verdela, delavnega predsednika društva. Številnim čestitkam se pridružuje tudi uredništvo SV.

Melhijor Verdel – 60letnik

JULIJSKA, BENEŠKA KRAJINA – KOROŠKA

EURALP – medregionalno sodelovanje

Izobraževanje je za delojemalce/delojemalke v naši deželi in v vsej Evropi eksistenčnega pomena. Vse statistike jasno kažejo, da se možnosti za zaposlitev na osnovi dobre in solidne izobrazbe izboljšujejo. V naši tako imenovani moderni družbi bo za iskalce zaposlitve odločilna kombinacija med osnovnim in strokovnim znanjem ter socialno kompetenco. Le s tako osnovo bo mogoče biti konkurenčen na delovnem trgu.

Evropska komisija med drugim sodeluje tudi pri financiranju EURES (European Employment Service). Finančno podpira ukrepe, ki so potrebni v okviru izpolnjevanja nalog na osnovi medregionalnih projektov. Tak projekt je tudi EURALP med Julijsko in Beneško krajino ter Koroško. Del finančnih sredstev za realizacijo projektov pa prispevajo nacionalni in regionalni partnerji

sami. EURALP je prvi projekt v Avstriji, nastal pa je na pobudo Medregionalnega sindikalnega sveta (IGR) Avstrijske sindikalne zveze v sodelovanju z Delavsko zbornico in ministrstvom za delo v Rimu. Čeprav med sosednjo regijo in Koroško že dolga leta obstajajo kontakti na različnih področjih, želijo s tem projektom intenzivirati socialni dialog med delojemalci in delodajalci, razširiti izmenjavo informacij na področju poklicnega izobraževanja in vzpostaviti medsebojno informiranje o gospodarskem položaju, razvoju, o življenjskih in delovnih pogojih in možnostih zaposlitve. IGR tako namerava s pomočjo Evropske sindikalne zveze pomagati tem regijam pri razvoju in reševanju gospodarskih in socialnih problemov v upanju, da s tem zagotovi socialno varnost skupnega trga v tem delu Evrope. V

projektu EURALP vidi pomemben operativni instrumentarij in pomemben signal Evropske skupnosti na področju zaposlitvene politike. V načrtu pa je tudi program medregionalnega sodelovanja s sosednjo Slovenijo. Pisarna EURALP bo v Delavski zbornici v Beljaku, vodila pa jo bo dr. Petra Oberrauner.

m. š.

MLADI ROD

Šolarji so še na počitnicah, v Dravini tiskarni pa že razpošiljajo ponovoletno številko Mladega roda. Mladi naročniki ga bodo prejeli v prvih dneh pouka. In kaj je novega v njem? Vsebinska je seveda zimska, na to temo so pripovedi, pesmice in risbe. Pa tudi smučarski idol Alberto Tomba – La bomba! Profesor Vseved vam predstavlja »Priatelja dveh sovražnikov«, Teta pravljica ... no, vsega vam pa ni treba povedati. Le pridno ga prebirajte!

16 KRIŽANKA Sonja Wakounig									
1	2	3	4	5	6	7	8	9	
10		11			12		13		
14		15				16			
17				18				19	
20				21		22			
	23	24				25			26
27				28					
29			30			31			
32					33				
		34		35			36	37	38
39	40						41		
42			43						44

VODORAVNO: 1. gora nad Beljakom 6. gora v Karavankah nad Baškim jezerom 10. učenje 11. kroglja 13. nebesni pojav (zatemnitev) 14. jedrska elektrarna 17. surovina za izdelavo malte 18. različica, odtonek 20. pritrdilnica 22. telesni organ, tudi ime slov. prosvetnega društva v Dobrli vasi 23. stara dolžinska mera, palec (2,63 cm) 25. francoski filozof (Hyppolite) 27. skulptura, kiparjev izdelek 28. gomoljasta poljščina 29. ptica roparica 31. tropski les 32. rečica skozi Velenje 33. pripadnik keltskega naroda 34. starejši avstr. filmski režiser (Franz) 36. organ vida 39. hitrostno tekmovanje 41. »seme« praproti ali gobe 42. osebni zaimek 43. smučarsko središče v Švici 44. okr. za liter

NAVPIČNO: 1. glavno mesto Avstrije 2. nasilna zasedba ozemlja 3. okenska navojnica 4. franc. naziv za duhovnika 5. pripadnik kake organizacije, ud 7. kdor odpravlja neenakopravnost 8. okr. za »primer« 9. izpuščaj 12. starogrški filozof 15. avtom. oznaka za Knin 16. žgan sladkor 19. zgradba za spravljanje sena 21. ime dramatika Špicarja (oblika imena Jakob) 24. izdelovalec zidakov 26. Edo Ravnikar 27. krilat deček z lokom in puščicami, spremljevalec Erosa 30. prebivalka Danske 33. Kusturica Emil 35. kraj pri Poreču (zaliv) 37. debela palica 38. konica, špičca 40. veznik 41. kazalni zaimek

Rešitev v naslednji številki

Nova številka Skripta

V decembru lani je izšel v Celovcu osmi zvezek revije Skript. Ljubezenske zgodbe, tematika te feministične revije, ki jo izdaja Delovna skupnost feministična znanost na celovški univerzi, niso le zgodbe o ljubezni, temveč tudi o zatiranju, smrti in nasilju. Avtorice tega zvezka to temo osvetljujejo iz dveh zornih kotov: literarne znanstvenice pišejo o ljubezni in analizirajo zgodovinska besedila in gledanja sodobne literature na to temo, v literarnem delu pa znane pisateljice in pesnice (Verena Stefan) pripovedujejo ljubezenske zgodbe. V tem zvezku je tudi cela vrsta kritičnih ocen o novi ženski literaturi. Revija izhaja že od leta 1991 in se pojmuje kot forum za literarne znanstvenice in literarno delujoče ženske v prostoru Alpe-Jadran, vzhodne Evrope, Nemčije in Švice. Script lahko naročite v Celovcu, poštini predal 15.

m. š.

KOŠARKA

Tekmujejo že tudi najmlajši

V letošnjem šolskem letu v Mladinskem domu SŠD dvakrat tedensko trenira šestnajst nadebudnih košarkarjev. To je najmlajša vrsta košarkarske sekcije SAK, v kateri so učenci, stari od 10 do 12 let.

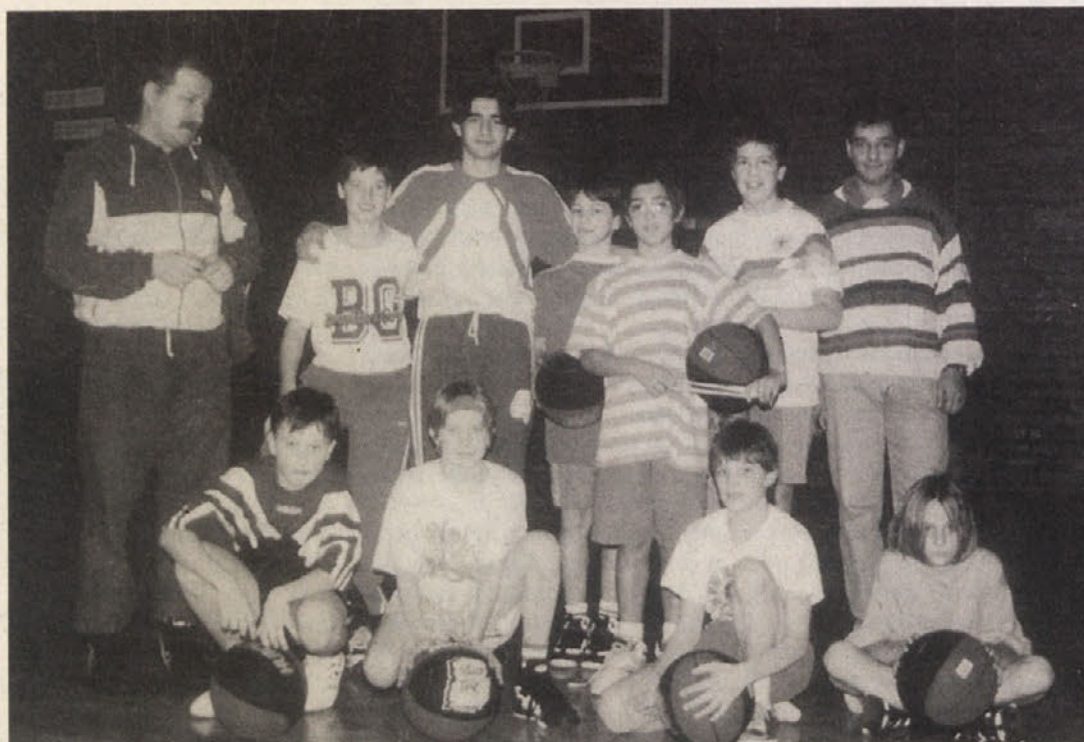
Pod strokovnim vodstvom trenerja Boleslava Reberška in njegovega pomočnika Simona Weina vadijo ob torkih in četrkih. Na treningih spoznavajo osnove igre in taktike v košarki. Treningi so intenzivni in kvalitetni, zato je že po nekajmesečni vadbi napredek najmlajših košarkarjev opazen. V program njihovega udejstvovanja pa so dijo seveda tudi tekme.

SAK - Ježica

Najmlajši slovenski košarkarji so svoj ognjeni krst doživeli že 5. decembra lani, ko so se v Mladinskem domu prvič srečali z vrstniki iz ljubljanskega košarkarskega kluba Ježica, ki sodi med najboljše v Sloveniji in je zibelka ljubljanskih košarkarjev.

V ekipi SAK so igrali Mirko Malle, Gregor Wakounig, Boris Vavti, Aleksander Errenst, Štefan Gomez, Marcel Smolej, Jan Brumnik, Jože Jeraj, Dominik Rozman, Ernest Spani in Simon Ošlak.

Srečanje je bilo prvo in za večino naših igralcev sploh prva tekma. Namen je bil spoznati igro iz druge perspektive; ne le teoretično na treningu, temveč tudi v praksi. Pomembno je bilo tudi, da se ekipa pomeri z močnejšim na-

Nekaj najmlajših košarkarjev s trenerjema Reberškom in Weinom ter z odbornikom Svetino

sprotnikom, saj je le to pogoj za napredek.

V tekmi se je pokazala premoč gostov iz Ljubljane. Kljub na videz poraznemu rezultatu pa je tekma dosegla svoj namen. V ekipi SAK so se potrdili vsi igralci, najboljše pa je sodeloval Mirko Malle, ki je dosegal skoraj polovico vseh točk za svoje moštvo.

SAK šolarji - Radenthein

Teden dni pozneje pa so naši mladi košarkarji prvič nastopili tudi v ligaškem tekmovanju, in sicer so se pomerili z vrstniki iz

Radentheina. Tekma se je pričela z zamudo, saj zaradi snega igralci Radentheina niso uspeli pravočasno priti v Celovec. Igra je bila zanimiva, a nasprotnik je bil tokrat še močnejši od naših

igralcev, katerim se še pozna neizkušnost.

Kljub po rezultatu neuspešnemu začetku pa so naši igralci pokazali veliko borbenosti in volje za uspeh. Prav to pa je za-

gotovilo, da bo njihova igra vse boljša in potem tudi rezultati ne bodo izostali.

Mladim košarkarjem želimo na njihovi športni poti veliko trdne volje in športnega zadovoljstva ter mnogo poštenih in zasluženih zmag.

Odmor tudi za košarkarje

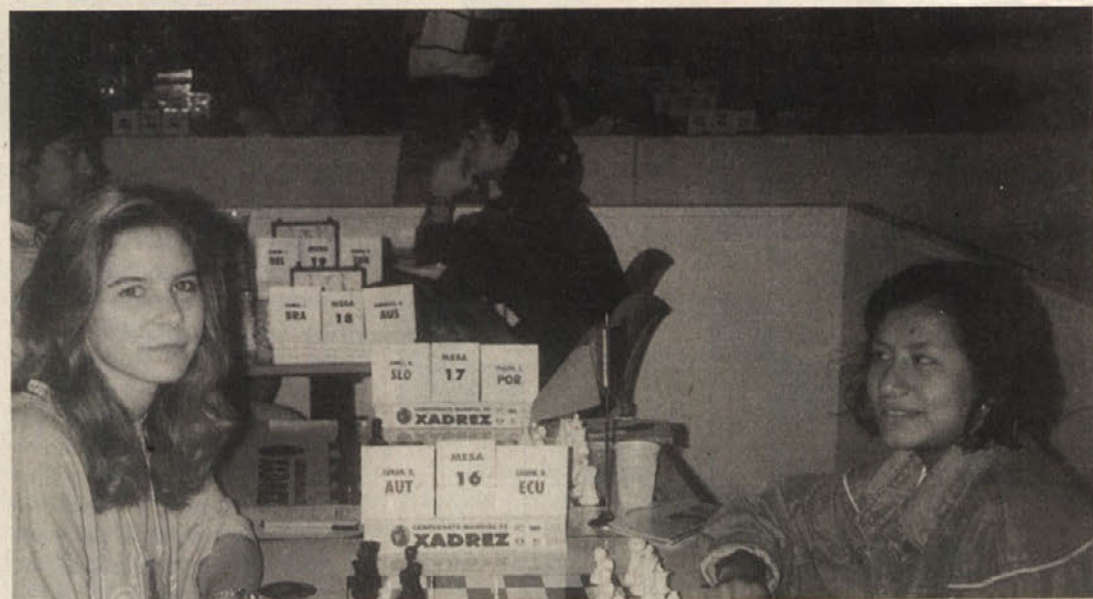
V času, ko so v ligaškem tekmovanju počitnice, pa treningi ostalih košarkarjev SAK potekajo s polno paro. V okviru priprav za nadaljevanje prvenstva se je kombinirano moštvo SAK (juniorji in mladinci) pomerilo tudi z ekipo Ježice iz Ljubljane. Gostujočo ekipo je vodil lanskoletni trener SAK Peter Brumen.

Igra je bila razburljiva in lepa. Moštvi sta igrali izenačeno in šele ob koncu so naši igralci popustili in morda nekoliko nepremišljeno izgubili.

Tekma je bila prijateljska in tudi po njej so igralci in oba trenerja posedeli skupaj, se pogovorili o izkušnjah ter se dogovorili za skorajšno povratno tekmo v Ljubljani.

Peter S.

Šah: Dunja Lukan 32. na svetu

Dunja Lukan v partiji z igralko Ekvadorja

SMUČANJE

Uspeh Danijela, Tatjane in Brigitte

Na izredno težki veleslalomski progi na Klippitzthörlu - tekma je štela za ÖSV točke - je Šentjančan Danijel Užnik izmed 180 tekmovalcev vozil najboljši čas dneva in zmagal v skupini mladincev II. Uspešne pa so bile tudi šentjanške mladinke: v skupini mladink II je

zmagala Tatjana Zablatnik in dosegla tretji najboljši čas dneva. Brigitte Esel pa je v skupini I dosegla drugo mesto (skupno četrta). Na startu je bilo skupno 11 tekmovalcev in tekmovalk iz smučarskega kluba Šentjanž, ki ga vodi domačin Erich Užnik.

SMUČANJE

Rožanski pokal

Tudi za smučarje so bili božični prazniki čas počitka in oddiha, saj na smučiščih ni bilo kakih večjih tekmovalj.

Seveda pa je obilica snega omogočila vsem tekmovalcem dobre priprave za prihodnja tekmovanja.

Z uvedbo tekmovanja za Rožanski pokal, v katerem sodeluje pet rožanskih smučarskih društev oz. sekcij, poteka vsako zimsko sezono niz privlačnih in napetih tekem, ki so veliko športno doživetje za skoraj sto mladih smučark in smučarjev.

Tudi letos so na sporedu trije veleslalomi in dva slalo-

ma. Pomerili se bodo smučarji iz društev Rožek, Šentjanž, Rož, Borovlje in Sele.

Selani imajo letos novega vodjo smučarske sekcije - Igor Roblek je zamenjal Anda Oražeta. Že od srede oktobra dalje so trenirali »na suhem«, v božičnih počitnicah pa so vadili na snegu in se pripravljali na prvi nastop to soboto, ki ga bo izvedlo športno društvo Rožek.

TEKMOVANJA:

6. 1. 96 (SC Rožek),

21. 1. 96 (Šentjanž),

3. 2. 96 (Rož),

25. 2. 96 (Sele),

9. 3. 96 (Borovlje).

V Braziliji se je končalo mladinsko svetovno prvenstvo v šahu, na katerem je šahistka Slovenske športne zveze **Dunja Lukan** v skupini deklet pod 18.

REŠITEV ŠAHOVSKEGA OREHA ŠT. 14

Slabost črne pozicije je beli najprej načel z žrtvijo kvalitete in takojšnjim napadom na kralja 1.Te6:++!. Črni ima sedaj dve možnosti a) 1...fe6 2.Lg6 mat!; b) 1...Le6: bolj logično nadaljevanje, ki pa tudi ne zadošča za obrambo črnega kralja. 2.Lb5+! Odločilne poteze belega prihaja po belih diagonalah in odprti e liniji 2...Ld7 3.Te1+ Le7 4.Dc5:!! in beli osvoji damo in zmagala!

letom v končni uvrstitvi zasedla **32. mesto**.

V enajstih partijah je študentka medicine iz Vetrinja osvojila 4 točke. Zmagala je proti konkurentkama iz Portugalske in Argentine, remizirala pa proti državnim prvakinjam Brazilije, Avstralije, Estonije in Luksemburga. Podlegla je v petih partijah.

Uvrstitev Dunje Lukan pomeni eno najboljših uvrstitev avstrijske šahiste v zadnjih desetih letih, dobro pa so se uvrstili tudi ostali trije avstrijski zastopniki na svetovnem prvenstvu.

Eva Moser iz Spittala ob Dravi je s petimi točkami v skupini deklet osvojila 27. mesto, z enakim številom točk je Erwin Pilaj iz Svetne vasi pri fantih pod 16. letom zasedel

37. mesto, Thomas Manhardt iz Spittala pa je zbral štiri in pol točke in je s tem pri fantih pod 18. letom zasedel 46. mesto.

Ivan Lukan in Peter Lederer, vodji avstrijske četverice na svetovnem prvenstvu v Braziliji, sta ob koncu nastop ocenila kot uspešen, saj so bili na svetovnem prvenstvu zastopani močnejši igralci in igralko z vsega sveta. Skupno je sodelovalo 191 udeležencev iz 60 držav.

ŠPORTNO DRUŠTVO ZAHOMC

14. 1. 1996

mednarodni skoki in memoriam dr. Janka Wiegeleja na 50- in 75-metrski skalnici